

## Gradia-lukioiden toimintaohje opiskelijan ohjaukseen ja valvontaan oppivelvollisuus- ja lukiolain näkökulmasta (TOIVO-prosessi)

Lukion opiskelija opiskelee lukiossa henkilökohtaisen opintosuunnitelmansa mukaan. Jatkossa lukion opettaja näkee opintojaksonsa Tulosteet-kohdassa ryhmänsä oppivelvollisuustiedot kohdassa, mikäli tämä on myös oppivelvollinen. Oppivelvollisuuden laajentuessa lukion rooli opiskelijoiden ohjauksessa ja valvonnassa korostuu. Oppivelvollisuuden laajentuminen muuttaa myös opintojen väliaikaiseen keskeyttämiseen, opiskelijan määräaikaiseen erottamiseen ja eronneeksi katsomiseen liittyviä käytäntöjä. (<https://minedu.fi/tapahtumat/2021-02-24/oppivelvollisuuden-laajentuminen>)

Perusopetuksella on ohjaus- ja valvontavastuu, kunnes nuori on aloittanut opintonsa lukiossa. Opintosihteri merkitsee järjestelmään opintonsa aloittaneet. Ryhmänohjaaja ilmoittaa ensimmäisenä päivänä opintotoimistoon, jos nuori ei ole tullut paikalle. Lisäksi hän soittaa nuorelle ja huoltajalle, jos opiskelija on poissa alkupäivinä, sekä ilmoittaa myös opolle, jos poissaolo jatkuu. Jos ryhmään tulee kesken lukuvuoden uusi opiskelija toisesta oppilaitoksesta, on myös muistettava varmistaa hänen opintojensa aloittaminen.

Ryhmänohjaaja ilmoittaa opintosihterille ja opolle, mikäli opiskelija ei aloita opintojaan. Mikäli opiskelija on aloittanut opinnot eikä tule kouluun sen jälkeen eikä häntä tai huoltajaa saada kiinni, toimitaan kohdan ”Opiskelija on keskeyttämässä opintonsa” mukaan.

### Varhainen puuttuminen

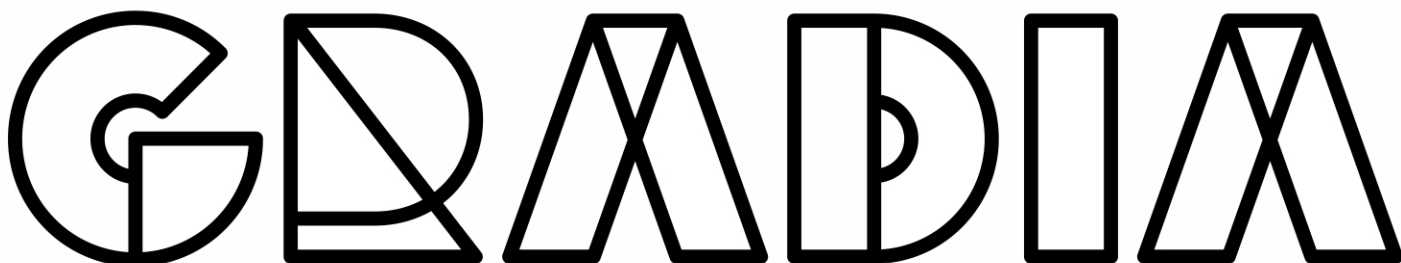
Jokaisella lukion työntekijällä on velvollisuus puuttua opiskelijan huolta herättävään tilanteeseen. Huolen havainnut henkilö keskustelee sekä opiskelijan että tarvittaessa lukion tai opiskeluhuollon työntekijän kanssa.

Aineenopettaja	Ryhmänohjaaja
Jos aineenopettaja havaitsee opiskelijan oppimiseen liittyviä pulmia, poissaoloja on paljon tai opiskelijassa tapahtuu jokin erityinen muutos, opettaja keskustelee huolenaiheestaan opiskelijan kanssa ja kertoo huolestaan myös ryhmänohjaajalle.	RO seuraa viikoittain oman ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja sekä jaksoittain opintojaksojen/kurssien kertymistä. RO:n on ilmoitettava huoltajalle, jos nuoren opinnot eivät etene. (OVL)



## JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA

<p>↓</p> <p>Aineenopettaja tarkistaa aina opintojakson alussa opetusryhmänsä arviointikirjasta, onko ryhmässä opiskelijoita, joille on tehty erityisjärjestelyjä tai muita tukitoimia ja koskevatko järjestelyt kyseistä oppiainetta. Tämä tieto löytyy opiskelijan kohdalla Tukivälilehdellä Toimenpiteet-otsikon alla.</p> <p>Aineenopettaja myös kirjaa lomakkeelle (LK Toteutetut tukitoimet lukiossa), mitä tukitoimia hän on opintojakson aikana antanut.</p> <p>↓</p> <p>Jos opiskelija ei tule opintojaksolle tai keskeyttää opintojakson tai on poissa peräkkäin kolme kertaa (selvittämätön tai luvaton poissaolo) tai jos opiskelijan poissaoloissa jokin muu seikka herättää huomiota, aineenopettaja ottaa yhteyttä opiskelijaan sekä ilmoittaa asiasta ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle. Aineenopettaja ilmoittaa heille myös, jos opiskelijan opinnot eivät etene. Huoltajille tieto välittyy Wilman Kokeet-osion tai tuntimerkintöjen kautta.</p> <p>↓</p> <p>Opettaja käy tarvittaessa yleisiä pedagogisia keskusteluja lukion tai opiskeluhuollon työntekijöiden kanssa. Näitä ei kirjata opiskeluhuollon kertomukseen. Opetuksen järjestämiseen liittyviä yleisiä keskusteluita voidaan käydä ilman opiskelijan lupaa vaitiolovelvollisuuden estämättä.</p> <p>↓</p> <p>Aineenopettaja kertoo opiskelijaa koskevista havainnoistaan viipymättä ryhmänohjaajalle. Jos kyseessä on toisen lukion opiskelija, aineenopettaja laittaa viestin asiasta kyseisen lukion opinto-ohjaajalle.</p>	<p>↓</p> <p>Jos opiskelijalla on viikon aikana selvittämättömiä poissaoloja kolme päivää tai opiskelija on pois useita päiviä jakson aikana, RO keskustelee mahdollisimman pian opiskelijan kanssa ja ohjaa tarvittaessa koulun tukihenkilöstön tai tasorehtorin luo. Poissaolojen lisäksi myös muun huolen herätessä RO keskustelee viipymättä opiskelijan kanssa ja ohjaa tarvittaessa tukipalveluihin.</p> <p>↓</p> <p>Jos opiskelijaa ei tavoiteta, RO ottaa yhteyttä huoltajaan. Jos täysi-ikäinen on estänyt sen, jätetään opiskelijalle yhteydenottopyyntö huoltajan kautta.</p> <p>↓</p> <p>RO ottaa yhteyttä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajiin keskusteltuaan ensin tilanteesta opiskelijan kanssa. RO kirjaa yhteydenoton opiskelijan ohjauksen seurantalomakkeelle.</p> <p>↓</p> <p>Ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja tapaavat ennalta sovittuina aikoina ROPO-palaverissa, ja keskeiset asiat kirjataan Wilmaan opiskelijan ohjauksen seurantalomakkeelle. Tarvittaessa ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja tapaavat myös muulloin. Tapaamisissa käydään läpi esille nousseet huolenaiheet ja sovitaan, miten tilannetta lähdetään selvittämään.</p>
--	--



## Miten toimitaan, jos opiskelijan tilanne pitkittyy tai se vaatii moniammatillista osaamista?

- Konsultoidaan terveydenhoitajaa, opinto-ohjaajaa, erityisopettajaa, psykologia tai kuraattoria. Wilmaan kirjataan tarvittaessa "Ohjattu opiskeluhuollon palveluihin".
- Henkilö, jolla huoli herää, sopii ryhmänohjaajan kanssa, kuka kutsuu opiskelijan luvalla koolle monialaisen asiantuntijaryhmän (LUMO). Tällöin käynnistyy opiskeluhoitokertomuksen kirjaaminen opiskeluhoitokisteriin.
- Jos opiskelijalle on myönnetty erityisjärjestelyjä tai hänen kanssaan on sovittu muista opiskeluun liittyvistä asioista, RO/erityisopettaja/opo keskusteleo opiskelijan kanssa jaksoittain tai tarpeen mukaan. Näissä keskusteluissa tarkistetaan erityisjärjestelyjen toimivuus ja ajantasaisuus. Erityisjärjestelyistä on koonti Wilman LK Oppimisen tuen lomakkeella.
- Jos nuorta tai huoltajia ei tavoiteta, on viipymättä oltava yhteydessä muihin nuoren asioissa mukana oleviin opiskelijahuollon henkilöihin ja sovittava jatkotoimenpiteistä.

## Tukimahdollisuudet Lyseon lukiossa ja Schildtin lukiossa

### Opiskelija on keskeyttämässä opintonsa (oppivelvollinen opiskelija)

Jos opinnot eivät etene tai nuori on keskeyttämässä opintonsa, opo keskusteleo nuoren ja huoltajan kanssa jatkovaihtoehtoista. Opo kirjaa asiat Ohjauksen seurantalomakkeelle ja pitää myös ryhmänohjaajan ajan tasalla.

Opon tulee selvittää nuorelle tarjottujen tukitoimien riittävyys yhdessä opiskeluhoollon ammattilaisten kanssa ja tarvittaessa ohjata nuori tarkoituksenmukaisten palvelujen piiriin. Tässä hyödynnetään Wilman LK Oppimisen tuen lomaketta.

Opiskelija ja hänen huoltajansa voi anoa oppivelvollisuuden määräaikaista keskeyttämistä Wilman lomakkeella (Oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttäminen).

Apulaisrehtori (tasorehtori) tekee siitä päätöksen. (OVL 7 §)

Jos opiskelija keskeyttää opintonsa määräaikaaisesti, opo tarkistaa, että opiskelija palaa opiskelemaan keskeytyksen päätyttyä.

Jos oppivelvollinen haluaa erota lukiosta, hänellä on oltava varmuus toisesta opiskelupaikasta. Opiskelija tai huoltaja täyttää Wilman Oppivelvollisen omaehtoinen oppilaitoksesta eroaminen -lomakkeen. Apulaisrehtori (tasorehtori) tekee päätöksen. Rehtori allekirjoittaa erotodistuksen. Jos oppivelvollinen eroaa ilman varmuutta toisesta opiskelupaikasta, asiasta on ilmoitettava nuoren asuinkunnalle.



# JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA

Ilmoituksen tekee opiskelijan opinto-ohjaaja VALPAS-järjestelmän kautta ja kirjaa Ohjauksen seuranta-lomakkeelle tekemänsä ilmoituksen.

Jos opiskelija on eronnut vaihtaakseen toiseen opiskelupaikkaan, opo seuraa VALPAKSESTA, että hän on aloittanut uudessa oppilaitoksessa.

Opiskelija menettää opiskeluoikeutensa, mikäli hän ei ole suorittanut opintojaan säädetyssä ajassa. Opiskeluoikeutensa menettää myös sellainen opiskelija, joka on ilman pätevää syytä ilmoittamatta poissa opetuksesta eikä selvästikään aio jatkaa opintojaan. (Lukiolaki 24§)

Opiskelija katsotaan eronneeksi/opiskeluoikeuden menettäneeksi kuukauden kuluessa siitä, kun hän on viimeksi osallistunut opetukseen. Ryhmänohjaaja on ilmoittanut asiasta tasorehtorille, joka lähettää oppivelvolliselle ja huoltajalle/lailliselle edustajalle kutsun kuulemistilaisuuteen ennen eronneeksi katsomista/opiskeluoikeuden menettämistä. Ennen eronneeksi katsomista oppivelvollinen ei ole osallistunut oppivelvollisuuden suorittamiseksi laaditun suunnitelman laadintaan tai hän ei ole noudattanut laadittua suunnitelmaa. Opintosihteri tekee opiskelijasta ilmoituksen oppivelvollisen asuinkunnalle VALPAKSEN kautta. Tieto eronneeksi katsomisesta sekä erotodistus/viimeinen jaksotodistus lähetetään opiskelijalle/huoltajalle/lailliselle edustajalle. (Lukiolaki 24§)

## Jälkiohjausvelvoite

Gradia-lukioista valmistuvilla opiskelijoilla on valmistumisen jälkeisen vuoden ajan oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin ohjausta oman lukionsa opinto-ohjaajalta. Gradia-lukioissa järjestetään vuosittain alueellisten ohjausverkostojen kanssa alumnitapahtuma, jossa lukiosta valmistunut voi saada ajankohtaiset tiedot jatkokoulutukseen hakeutumisesta, työvoimapalveluista, avoimista korkeakouluopinnoista ja käytettävissä olevista ohjauspalveluista. (LOPS 2021)

## Varhainen puuttuminen - Jyväskylän aikuislukio

Aineenopettaja	Ryhmänohjaaja
Jos aineenopettaja havaitsee opiskelijan oppimiseen liittyviä pulmia tai opiskelijalla on poissaoloja opintojaksoilta/kurssilta, opettaja keskustele asiasta opiskelijan kanssa ja laittaa viestin Wilmassa ryhmänohjaajalle.	RO seuraa oman ryhmänsä opiskelijoiden poissaoloja ja opintojaksojen/kurssien kertymistä jaksoittain. RO:n on ilmoitettava huoltajalle ja opinto-ohjaajalle, jos alle 18-vuotiaan opinnot eivät etene. (OVL)
↓	↓
Jos opiskelija ei tule opintojaksolle/kurssille tai keskeyttää sen,	Jos opiskelijalla on runsaasti poissaoloja jakson aikana, RO keskustele mahdollisimman pian opiskelijan kanssa ja ohjaa tarvittaessa



## JYVÄSKYLÄN KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ GRADIA

<p>opettaja laittaa viestin Wilmassa ryhmänohjaajalle ja opinto-ohjaajalle.</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Aineenopettaja kertoo myös opiskelijaa koskevista havainnoistaan viipymättä ryhmänohjaajalle. Jos kyseessä on toisen lukion opiskelija, aineenopettaja laittaa viestin asiasta kyseisen lukion opinto-ohjaajalle.</p>	<p>opinto-ohjaajalle. Myös muun huolen herätessä RO keskustelee viipymättä opiskelijan kanssa ja ohjaa tarvittaessa opinto-ohjaajalle. RO kirjaa keskustelut opiskelijan ohjauksen seurantalomakkeelle Wilmaan.</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>RO ottaa tarvittaessa yhteyttä alle 18-vuotiaan opiskelijan huoltajiin keskusteltuaan ensin tilanteesta opiskelijan kanssa. Jos nuorta ei tavoiteta, RO on viipymättä yhteydessä huoltajiin. RO kirjaa yhteydenoton opiskelijan ohjauksen seurantalomakkeelle Wilmaan</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Ryhmänohjaaja ja opinto-ohjaaja tapaavat säännöllisesti kaksi (2) kertaa lukukaudessa. RO ja opinto-ohjaaja sopivat, miten tilannetta lähdetään selvittämään. Sovitut toimenpiteet kirjataan Wilmaan opiskelijan ohjauksen seurantalomakkeelle.</p>
---	---

GRADIA